

MAGYARORSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

FÉLÉVRE 4 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 12 PENGŐ,
EGY ÓRA 4 PENGŐ, EGYES SZÁM ÁRA HÉTKÖZ-
NAP 16 FILL., VASÁRNAP 32 FILL. AUSZTRIÁBAN
HÉTKÖZNAP 30 GARAS, VASÁRNAP 40 GARAS

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MILOTAY ISTVÁN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARADI-UTCA 8. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 294-31, 294-32, 294-33
LEVÉLCIM: BUDAPEST 71. POSTAFIÓK 19
MEGJELENIK HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL MINDEN NAP

BUDAPEST, 1930 ÁPRILIS 11, PÉNTEK

XI. ÉVFOLYAM, 83. (2743.) SZÁM

A jövedelem-halmazok

Rassay Károly mai interpellációja új-
ból felfakasztotta a mostani magyar
közélet egyik legutálatosabb fekélyét: az
állás- és jövedelemhalmazok kóros daga-
natát. Állami, vagy az állammal szerző-
dések viszonyban álló vállalatok, ugy-
nevezett közüzemek irányítói és igaz-
gatói a legkülönbözőbb jogcímenek
közpénzekből annyi keresetet és jöve-
delmet harácsolnak össze, amelyek
messze meghaladják az általuk tel-
jesített munka értékének színvonalát,
amelyek méltán megbotránkoztatják a
közvéleményt és zaklatják fel minden
épmorálu ember szociális lelkiismeretét.
Amikor munkanélküli tüntetések vihar-
zanak szíjjel az országban, amikor ke-
resetnélküli éhenkórászoktól hemzseg a
pesti utca, s amikor a kenyértelen intel-
ligens zálogbacsapta utolsó kincsét, a
reménységet is, ugyanakkor valami el-
képesztő erkölcsi zűrzavar megfosztja
ezeknek a szerencsés tényezőknél egy
részét a társadalmi szolidaritás és fele-
lősségérzet utolsó morzsájától is. Egyik
nap azt olvassa az ember az újságokban,
hogy egy fiatal gróf sokszázezer pengős
váltóval finanszírozza arisztokrata barát-
jának lumpolásait és könnyelműségeit.
A másik nap kénytelen tudomásulvenni
azt, hogy a városi közüzemek intézői
puszta adminisztratív természetű mun-
kájukért száz- és másfélszázezer fize-
téseket vágnak zsebre, a harmadik nap
némi betekintést szerez arról, hogy a
bank- és gyárigazgatói büroók bepárná-
zott ajtóin belül micsoda jutalékokat és
dívidendákat osztogatnak szíjjel a név-
telen részvényesek rovására, majd
megint azon kell megbotránkozni, hogy
állami vállalatok élén dekoratív szere-
pöt játszó férfiak személyi költségvetése
több mint felét teszi ki az állam által
jegyzett alaptőkének.

Valóban el kell mondanunk: nulla
dies, sine linea. Csak hanyatló társadal-
mag engedhetik meg maguknak azt a
féltudatos luxust, hogy minden erkölcsi
felelősségérzet nélkül, vakon loholnak a
maguk sivar anyagi önzésének belát-
hatatlan céljai felé és ezeken át talán
olyan állomásokra is, amelyeknek
puszta elképzelésére az embernek min-
den hajszála az égnek mered. Hát nincs
halálraítélve az a társadalom, amely ezt
a szörnyű szociális igazságtalanságot, az
erkölcsi érzéknek ezt a borzalmas el-
apadását szó nélkül tűri? Hát lehetséges,
hogy erkölcsi tekintélye legyen egy olyan
kormányzati rendnek, amely mindezt
csak tehetetlenül sopánkodni tud s a
formális jog nevében visszahőköl min-
den határozott, tisztító akció elől? Hát
lehet-e hódító képessége annak a politi-
kai irányzatnak, amelynek képviselői
ilyen gyakorlati szigorlatokon keresztül
mutatják be ennek a politikának, vagy
ennek a világnézetnek igazi erkölcsi ar-
gumentumát?

Hová vészett ezekből az osztályokból,
vagy ezekből a férfiakból saját érde-
keik, vagy saját egzisztenciájuk józan
mérlegelésének az ösztöne is, hogy el-
képzelhetőnek tartják ebben a rettentő
gazdasági és szociális robbantó elemek-
től telített atmoszférában, hogy köz-
pénzekből ilyen busás, ennyire arányta-
lan jövedelmeket vágnak zsebre?

Valamikor Magyarországon minisz-
terek buktak meg olyan ellenzéki közbe-
szóláson, hogy nem illik gazdagodni ak-
kor, amikor az ország szegényedik. Most
pedig lépten-nyomon azt tapasztaljuk,
hogy ez a degenerált, saját vak és os-
toba önzésére begubózott társadalom,
legalább egyes szerencsés konjunktura-
képviselőin keresztül, olyan magavise-

letet tanusít, amely az éhezőknek, a
nincsteléneknek, a reménytelenségben
vigasztalanoknak idegzetére valósággal
ugy hat, mint az olaj a tüzre. Azt mondta
Taine a jelenkori Franciaország alakul-
lásáról szóló híres munkájában, hogy
nem politikai rendszerek elvi irányzata
forradalmasít. Nem abból származnak a
felfordulások, hogy van-e titkos vá-
lasztójog, vagy nincs, hogy konzervatív,
vagy demokrata színezete van-e egy ál-
lami rendszernek, hogy a miniszterek
szabadelvű, vagy reakciós világnézetet
vallanak-e, hanem abból, amikor a ve-
zetőtársadalom teljesen elveszíti eleven
kontaktusát az élet mostohaságaival és
szörnyűségeivel viaskodó százezrekkel
és milliókkal, amikor a nagy tömegek-
nek azt kell tapasztalniuk, hogy miköz-
ben tőlük áldozatkésztséget, türelmet és
kittartást követelnek, ugyanakkor ezek-
nek az osztályoknak bizonyos reprezen-
tatívjai, elhajítva maguktól a szenvedők-
kel és a nyomorgókkal való lelki
azonosságnak még látszatait is, gazdag-
ságukkal, fényűzésükkel, ledérségükkel
és ostobaságukkal valósággal kipofozzák
az emberekből a megtorlás vágyát és
gondolatát.

Utóbbi időben, bizonyos felszólalások
hatása alatt, mintha valami takarékosági
hullám csapott volna át ezeknek az
igazgatóságoknak, vagy javadalmasok-
nak boldog birtokosain. Mintha egy pill-
anatra, a közfigyelemtől és a közfel-
háborodástól való féltükben eszükbe
jutott volna, hogy a fák mégsem nőhet-
nek az égig, hogy nem szabad provo-
kálni a nyomort és tilalmas más egzisz-
tenciák elől fölösleges és gyalázatos jö-
vedelemhalmazokkal elenni az utolsó
falat kenyert is.

Sajnos, ez a belátás nem az erkölcsi
öntudatnak bizonyos fölébredéséből jött
létre, hanem csak azért, mert már szé-
gyelni kezdték jövedelmüket, vagy gaz-
dagságukat a nyilvánosság fényében az
egyetemes nyomorúság lázító rongyai
között. Ha azonban idejekorán nem zu-
dul át egy tisztító hullám ezen a borzal-
mas Augiás-istállón, akkor minden to-
vább fog rothadni és erjedni s végre is
akkora gyújtóanyag halmazódik fel
ezeknek a jövedelem- és javadalomhal-
mazásoknak garmadáján, hogy a közön-
ség, a tömeg, a milliók, az éhezők el fog-
ják veszíteni türelmüket.

A kormány és a Cook-iroda tárgyalásai- nak okmányai a képviselőház előtt

Sürgős interpelláció az IBUSZ szerződéseiről és vállalkozásairól

A folyosón megtrikkult létszámmal vándor-
oltak a képviselő urak. Közel van a hus-
véti szünet, mindenki elutazik, sürgősen el-
 kell intézni az utolsó kérvényeket a minisz-
tériumokban, amíg még itt-ott található a
miniszterek.

A baloldalon a legnagyobb létszámmal
még a szociáldemokraták vonultak fel, akik
azonban rendes bársonypamlagjuk helyett
a kis folyosóról nyíló dunai erkélyen tömör-
rültek és egymás fölött ágaskodva bámultak
lefelé, a parlament előtti széles rakpartra,
ahol *Bezeg-Huszágh* főkapitány személyes
vezetésével nagy csapat diszruhás lovas-
rendőr ficánkoltatta lovát egy külföldi han-
gosfilm-vállalat gépei előtt. Pompásan ülték
meg ezek a rendőrök a lovakat, nagyon festői
volt a kép innen felülről, amint egy-egy fe-
hér, vagy barna lovascsapat megindult, csak
azt nem értette senki, hogy vonulathatta fel
a filmoperatőr ide ezt a rendőrtömeget, tete-
jében az aranycsákós főkapitánnyal. A szoci-
áldemokraták vicceket faragtak. *Magyar-
ország 1930* — mondta kesernyésen Peidl,
Peyer pedig azt vitatta, hogy kis rábeszél-
ésre a miniszterek is hajlandók lennének
lőháton elvonulni a hangosgép előtt. De túl
a vicceken, azon a furcsa mellékzen, ami
a rend komoly öreinek ilyen "límfelvonulta-
tását kíséri, titokban, befelé mindenkinek
imponáltak ezek a fegyelmezett, vágató csa-
patok, amelyek a parancsszóra egy perc alatt
szinte körülölelték a parlament épületét.

A polgári ellenzék kiszorult az erkélyről
(számunkra sehol sincs hely, — mondta
bánattal az egyik, — se a teremben, se a
szabad levegőn), csak úgy az ablakon át
kacsingatott lefelé, körülállodogálván *Fried-
rich* István pamlagját. *Friedrich* egy elszánt
képviselőjelöltnek magyarázta meggyőző
erővel, hogy a legborzalmasabb félrelépés,
ha most fellép valahol, az időközi választá-
son. Azt magyarázta, hogy a legnagyobb

számárság az ellenzéktől, ha fellép, ha be-
jön, ha itt ül a pamlagon, vagy bent beszél.
Semmi értelme ennek az egész mesterségnek,
amit mit csinálunk, — mondta szuggesztív
meggyőződéssel *Friedrich*, — legjobb, ha
vesszük a kalapunkat, megyünk haza, itt
hagyjuk ezt a szép palotát a mandarinok-
nak. Ugyan, a vidéki független közvélemény?
Egy rántottát sem mernek adni, ha megtud-
ják, hogy ellenzéki vagy.

— *De a parlamentarizmus...* — vágott
közbe félénken a képviselőjelölt.

Nagy Emil, aki fejét lehorgaszva hallgatta
a beszélgetést, erre görcsös kacagásban
tört ki.

— *Fel kell lépnie,* — mondotta, miközben
a szemét törülgette, — *még azt hiszi, hogy
itt parlamentarizmus van, ilyen finom lel-
kekre van itt szükség.*

A képviselőjelölt elpirult és elhallgatott,
de a szemén meglátszott, hogy hiába min-
den, csak azért is fel fog lépni.

Bent az ülésteremben ezalatt mégis bebizo-
nyították, hogy valami haszna csak van a
parlamentarizmusnak. A husvéti ernyedtség
ellenére váratlanul érdekes vita keletkezett
egy genfi egyezmény becikkelyezése körül.
Máskor tíz perc alatt el szokták az ilyesmit
intézni, most felhasználták az alkalmat a
képviselők, hogy a munkáskérdésről és arról
az új szociális gondolkozásról beszéljenek,
ami ma már általánossá vált a magyar érte-
lenség nagy és legértékesebb rétegeiben. *Bud-
day* Dezső és *Pintér* László megkapó, bátor
beszéde a magyar értelmiség új lelkének
megnyilatkozása volt, amely nem hajlandó
magára hagyni védtelenül, elszigetelten eg-
zisztenciális harcában a magyar munkássá-
got.

Akár mennyire bebizonyított is *Friedrich*
István, hogy az ellenzéknek venni kell a ka-
lapját és haza kell mennie, mégis beült *Ras-
say* Károly interpellációjára és szorgalmas

közbeszólásaival mindent megtett, hogy még
jobban kétségbeesítse a szelid *Bud* János ke-
reskedelmi minisztert. *Rassay* az *Ibusz* és
Cook titokzatos párharcáról interpellált, ok-
mányokat olvasott fel, időnként az előtte he-
verő testes aktatáskába nyult és előhúzott
valami ajándékot a miniszternek, előbb akta-
fényképmásolatokat, később kis csecsebecse-
ket, porcelánkutyust, a népszerű *Bonzo* faj-
tájából, emléket Budapestről, a végén a mi-
niszter asztala olyan volt, mint valami csecse-
becsekirakat, a gyermekdedkedélyű minisz-
ter eljátszogatott volna, miközben mázsás
közbeszólásokat dobáltak hozzá a baloldal-
ról. Mindezek a játékok és emléktárgyak az
Ibusz-szal voltak kapcsolatosak, amelynek
ügyes-bajos dolgát kívánta megvilágítani az
interpelláló. Persze, hatásosan csoportosultak
az érvek *Rassay* beszédében és rövidesen ki-
derült, hogy az *Ibusz*nak kevés barátja van
a kormánypart oldalán is. Először csak a
kormánypart *enfant terrible*-je, *Jánossy* Gá-
bor kezdett beszélni az ellenzéki zugásba erő-
sen ellenzéki hangszerelessel, mert Gábor
bácsinak ez is szabad, aztán *Görgey* István
is kedvet kapott az oldalozó mozdulatokra,
Östör József és *Berki* Gyula is, a kormány-
part egyszerre megérezte, mily gyönyörűség
az ellenzékiiség, milyen felemelő, kellemes ér-
zés tiltakozni a kormányzuletek, a monopó-
liumok, az álláshalmazások, a protekcioniz-
mus ellen. A végén a kormánypart szinte épp
úgy forrongott, mint az ellenzék, a jó *Eg*
tudja, mi lesz a következménye, ha imigyen
megizlélvén a palotaforradalom és a zendü-
lés friss pezsgését, a jövőre is kedvet kapnak
hasonló kilengésekre.

Bud János időközönként nagy csodálko-
zással nézte a pártot, nem ismert rá erre a
jó, fegyelmezett, guvernementális pártra. De
talán nem is vette rossznéven, amint beszé-
dében hangoztatta, ezuttal közte és az ellen-
zék között nincs is olyan nagy különbség, ő
is akarja a *Cook* letelepedését, a nagy kül-
földi idegenforgalmi irodáknak a magyar
idegenforgalmi irodákba való bekapcsolódá-
sát.

— Rend lesz itt, kérem — mondta a mi-
niszter. — A Ház elhitte neki, bár a válasz
csak ideiglenes volt. A baloldal és jobboldal
viharzó harcokai megkönnyebbülve ugrottak
fel négy óraker, amikor az utolsó miniszteri
válasz elhangzott. Mindenki sietett a jól meg-
érdemelt ebéd után. A miniszter bepakolta
a *Bonzo*-t és a többi csecsebecsüket, amelyek
annyi bajt csináltak neki is, meg talán má-
soknak is, és vitte magával. Vajjon kinek
ajándékozta *Bud* János ezt a *Bonzo*-t?...

Radnay Endre

A csütörtöki ülést tíz óraker nyitotta meg
Almásy László elnök és *Usetty* Béla
előadó ismertette a fővárosi törvényjavaslat
utolsó szakaszát a közigazgatási bizottság
módosításával, amely szerint a törvény-
hatósági tanácsot még a törvény életbelépte-
tése előtt meg lehet alakítani. *He*gy *me*gi-
Kis Pál kérdést intézett az elnökhöz, hogy
lehet-e még módosítást benyújtani a szakasz-
hoz, az elnök azonban megállapította, hogy
erre már nincs lehetőség. *Pakots* József
szólt fel ezután. Ha a törvényhatósági ta-
nács ennek a szakasznak az alapján életbe-
lép, egyidejűleg még három szakaszt kell
életbeléptetni, különben a régi és új szerve-
zetek között olyan zavar támad, hogy a fő-
városi kormányzása lehetetlenné válik. A sza-
kaszt nem fogadta el. *Gál* Jenő csatlakozott
Pakots felszólalásához. Sok félreértés szár-
mazhatik a rendelkezésből, mert, ha ez a
szakasz életbelép, a polgármester működése
is megszűnik. A polgármesternek joga van
ragaszkodni törvényben biztosított hatalmá-
hoz és ha akarja, megakadályozhatja a ren-
delkezés érvényesülését. *He*gy *me*gi-
Kis Pál kifogásolta, hogy nem nyújthat be mó-
dosító indítványt a szakaszhoz. A szakasz a

Ára 16 fillér

legnagyobb *zagyvalék*, ami nagy kárt s rengeteg zavart fog okozni. Peyer Károly kijelentette, hogy nemcsak ezt a szakaszt tartja aggályosnak, hanem az egész törvényt. Végül Usetty Béla válaszolt a felszólalásokra, majd Zsitvay Tibor igazságügy-miniszter, mint a belügyminiszter helyettese szólalt föl.

Erdemben nem kíván válaszolni a felszólalásokra, csak azokra a pontokra, amelyekben politikum van. Szerinte a rendelkezés semmi novumot nem jelent, amely megváltoztatná az eddigi alkotmányos gyakorlatot.

Buday Dezső a Bedaux-rendszer bevezetése ellen

A legkisebb munkabérekéről szóló genfi nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szóló javaslat vitája következett ezután. Az első szónok Buday Dezső volt. Hangzottatta, hogy egyes nagy gyárak és üzemek hallatlanul alacsony munkabéreket fizetnek, főleg a textilgyáraknál vannak alacsony munkabérek, úgyhogy egy munkás egy hónapban ötven pengőt keres tizenkétórás munkaidő mellett. Ezzel szemben a vezérigazgatók horribilis tantiémeket kapnak. Ha a minimális munkabérekéről szóló törvényjavaslatot már régebben letárgyalták volna, akkor nem volna ilyen nagy ma a munkanélküliség. Tiltakozott az ellen, hogy éppen a mai válságos időkben kíséreljék meg nálunk a Bedaux-rendszerrel és azokkal a racionalizálási eljárásokkal, amelyeknek közös sajátságuk, hogy több munkát követelnek a munkásoktól, de kevesebb bért juttatnak nekik. A magyar gyáripár, amely a vámvédelem minden előnyét élvezzi, ne karlelkekkel és Bedaux-rendszerrel igyekezzék nyereségeit még fokozni, hanem számoljon az ország gazdasági helyzetével is. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés a keresztény pártton.)

A királyok helyett ma a láthatatlan pénzfejedelmek uralkodnak

Pintér László beszélt ezután. Megállapítja, hogy a javaslat katolikus gondolatot szolgál. XIII. Leó a Rerum Novarumban és nyomában a katolikus szociológusok és moralisták egész sora még abban az időben foglalkozott azzal a kérdéssel, mikor a szabadulv gazdasági felfogás egyeduralmát élte és tiltakozott a munkásnak árucikké való súlyosítása ellen, ami meghamisítása a munkabérről szóló keresztény tanak. Örvendetes, hogy ma már mindenki belátja a rendszer tévedéseit, sajnos azonban a következményei: a tömegszegénység egyrészt, a nemzetközi mammutvagyonok másrészt és a szociális forrongás itt vannak és veszélyei kiszámíthatatlanok. Azoknak, akik a nagy munkanélküliség láttára idegesen fogadják a javaslatot, azt válaszolja, hogy olyan időben, amikor száz kéz nyul egy darab kenyér után, férdőzik a legkönnyebben a kísértés a kapitalistához, hogy visszaélve a munkás helyzetével, azt kiuzsorázza, pedig ma nemzeti kötelesség is, hogy a szociális nyugtalanság ne fokoztassék. A munkanélküliségben a közmunkák sürgős megindításával kell segíteni. A statisztika szerint úgy az iparban, mint a szellemi munka terén megkétszereződött a keresők nők száma. Ez olyan időben, mikor ezrével munka nélkül tengődnek diplomás családapák, egészségtelen tünet.

Ha ez úgy volna, neki, mint igazságügyminiszternek kellene elsősorban tiltakoznia ez ellen. Visszautasította azt a vádat, mintha a törvények előkészítése fejületesen történne. Az ilyen könnyelmű kritikák nélkülözni az alaposítást. Kérte végül a Házat, hogy szavazza meg ezt a szakaszt, hogy a fővárosi törvényjavaslatl már ne kelljen többet foglalkozni. A Ház többsége a 107-ik szakaszt el is fogadta a bizottság szövegezésé szerint és Bródy Ernő és társai módosító indítványát elvetette. Ezzel a fővárosi törvényjavaslat tárgyalása véget ért.

Távol áll tőle, hogy elzárja a nők elől az érvényesülést és az elhelyezkedési lehetőséget, viszont tagadhatatlan, hogy sehol nem dühöng úgy a munkauzóra, mint ezen a téren, ahol 30-40 pengős havifizetések is találhatók. Azt a nőt, akit a kenyérkereset, a megélhetés kényszere visz hivatalba, meg kell hagyni állásában, de aki csak könnyebb megélhetést keres, jobb öltözködéshez van szüksége pénzre, annak nem szabad diplomás családos emberek elől a kenyeret elvenni. A munkásnyomor egyik oka a munkabér és az igazgatói díjazások között mutatkozó kiálló diszparitás. A részvényjog reformja szükséges.

Ő is a leghatározottabban ellene van a Bedaux-rendszer bevezetésének. A racionalizálás csak akkor egészséges, ha nem a munkás ellen irányuló tendenciával hajtatik végre. A királyi trónok megdőlték. A demokratikus formák idejét éli a világ. A demokrácia apostolai paradicsomot ígértek a nyomorgó emberiségnek. És csodálatos jelenség, épp az ellenkezője történt. Soha ilyen rabszolgasorsban nem volt az emberiség. A zsarnoknak kiküldött királyok helyére pénzfejedelmek ültek, kiket senki se lát, kiknek lelkében nem él a népükkel szemben érzett felelősség. Ezekkel szemben a dolgozó emberiség mindaddig tehetetlen, míg az egész emberiség közfelfogását nem járja át a krisztusi erkölcs. Ezt értjük mi, katolikusok, Krisztus királysága alatt és ezért propagáljuk mi a Regnum Christi gondolatát, amely meghozza a szociális békét. A javaslatot elfogadja. (Taps.)

Propper Sándor azt mondta, hogy annak a jóakarataknak nem lesz gyakorlati eredménye, amely ennél a javaslatnál megnyilvánul. Meg kell teremteni a munkahiány esetére szóló biztosítást és be kell vezetni a nyolcórás munkaidőt. A magyar kapitalizmus legrosszabb, legkonokabb és legkegyetlenebbi a világon. (Nagy zaj a jobboldalon.) Kabók Lajos azt mondta, hogy örvendetes ez a javaslat, de ez is csak kirakattörvény. Riasztó hírek jönnek mindenünnen, hogy a munkásokat elbocsátják. A javaslatot elfogadta. Csontos Imre kérte az igazság-

ügyminisztert, hogy lépjen föl azok ellen, akik a kartelekben kizsákmányolják a nemzet millióit. A városok túlterheltek magukat adóssággal, hogy enyhítsenek a munkanélküliségen. Krisztián Imre szintén üdvösködött a javaslatot. Az elnök ezután a vitát megszakította és javasolta, hogy a legközelebbi ülés pénteken délelőtt legyen. A Ház így is határozott.

Rassay Károly interpellációja az idegenforgalom akadályairól

Rassay Károly mondotta el ezután sürgős interpellációját a kereskedelmi miniszterhez az IBUSZ monopóliuma ügyében. Hangzottatta, hogy milyen fontos az egész világon az idegenforgalom. A kereskedelmi és iparkamara ötvännégy millió pengőre teszi idegenforgalmunk évi passzívumát, és megállapítható, hogy Budapestre sokkal kevesebb külföldi jön, mint Bécsbe. Itt tehát valami organikus baj van az idegenforgalom irányításában és ez véleménye szerint az, hogy Magyarország évtizedek óta monopóliumot biztosítva egy vállalatnak, kizárta az egészséges versenyből az idegenforgalmi vállalatokat. Huszonöt évig ilyen kiváltságos helyzete volt Magyarországon a Menetjegy-

A kormány és a Cook-cég tárgyalása

Rassay Károly most fölolvasta a kormány követeléseit és a Cook cég válaszát. Ez a következőképpen hangzik:

1. A magyar idegenforgalom növelése a külföldről belsőre öt éven keresztül, évente tiz százalékkal anyagi garanciák mellett.
- (A Cook vállalja, hogy mindent megtesz, de százalékot nem vállal.)
2. Az Idegenforgalmi Tanács propaganda-alapjának egy nagyobb fix összeggel való támogatása.
- (Válasz: Esetleg, junktimban a 8. ponttal.)
3. Társasutazások rendezése legalább 20 taggal minden nagyobb európai városból Budapest felé.
- (Válasz: Vállalja, de uri közönségénél fogva a 20 személyi túlnagy szám.)
4. Az Idegenforgalmi Tanács kiküldöttinek Wagons Lits—Cook irodákban való elhelyezése kiképzés céljából.
- (Válasz: Nem, a saját embereit képezi ki a magyar idegenforgalmi tudnivalókra.)
5. Wagons Lits—Cook Budapestén autocar járatokat nem tarthat fenn, hanem utasait köteles az IBUSZ autocarjaiban elhelyezni.
- (A Cook belenyugszik, ha a közönség érdeke nem szenved és télen nem nyitottkocsikat járatnak.)
6. Wagons Lits—Cook köteles hálóhelyeinek felerészét az IBUSZ-nak átengedni a jelenlegi egyharmad kontingens helyett.
- (Válasz: Többet az egyharmadnál nem adhat.)
7. A Simplon-expressz helyett, illetve mellett az Orient-expressz legalább ugyanolyan mértékben fejlesztendő ki.
- (A Cook vállalja.)
8. Ha az IBUSZ-nak a következő öt évben magyarországi üzleti bevételei bármely okból alatta maradnának az 1929. évi üzleteredménynek, abban az esetben a Wagons Lits—Cook cég ezt legalább részben megtéríteni

irodnának s a kereskedelemügyi minisztérium két év előtt újabb huszonöt évre adott korlátlan jegyárutási jogot az IBUSZ-nak. Hónapok óta folynak a tárgyalások az egyesült Waggon Lits és Cook cég, valamint a kormány között, és újabb tárgyalásokat kezdett American Express Company is, bejelentve letelepedési szándékát. Annak ellenére, hogy mindenki elismeri e cégek letelepedésének jelentőségét és annak dacára, hogy az utazási időszak már megkezdődött, a tárgyalások még sem vezettek eredményre, sőt a kérdést napról-napra jobban elmérgesítik. Mik hát azok az akadályok, amelyeket a tárgyalások során a magyar kormány nem tud már hónapok óta elhárítani? A Cook céggel egyesült Waggon Lits nem szubvenciót, vagy privilégiumot kér, hanem csak azt, hogy ők is megszorítás nélkül árusíthassák az Államvasutak jegyeit a belsőforgalomban. Ez az útközpon. Pedig mindenkinek csak egy kívánsága lehet ebben a kérdésben: tessék minél többet árulni. A MÁV és a kereskedelmi miniszter azonban nyilvánvalóan nem így gondolkoznak, mert olyan feltételeket szabtak a külföldi irodáknak, amelyeket azok elfogadhatatlannak nyilvánítanak.

köteles.
(Válasz: Esetleg, de az IBUSZ könyveibe betekinteni óhajt. Csak egy határozott összeg erejéig lehetne arról szó, ha nem akarják azt az összeget inkább a magyar idegenforgalmi nyomtatványokra elhasználni az IBUSZ kártalanítása helyett.)

9. A Wagons Lits—Cook cég vegye át a lillafüredi Palota-szállót saját kezelésébe.
- (Válasz: Nem.)
10. A Wagons Lits—Cook cég fokozottabb mértékben vegye igénybe a magyar ipart kocsirendeléseivel.
- (Tiz kocsit hajlandó rendelni egymillió aranyfrankért, bár kétszáz ezer frankot a magyar ipar drágasága miatt, állítása szerint, ráfizet.)
11. A Wagons Lits—Cook cég övadékoit tegyen le a szerződés pontjainak betartását garantáló pönálé biztosítása céljából.
- (A Cook ezt szokatlannak tartja, presztizs okokból ellenzi.)
- Még ezeket a tárgyalásokat megelőzőleg a Cook Wagons Lits önként felajánlotta a további szolgáltatásokat:
1. A Wagons Lits—Cook cég összes külföldi irodáiban magyarországi propaganda-fizeteket helyez el.
2. Az összes külföldi irodák kirakataiban egy-egy nagyobb plakátot helyez el Magyarországról.
3. Saját folyóirataiban állandóan és díjmentesen ismerteti a Magyarországon történő eseményeket.
4. Személyzetét körülbelül harminc nagyobb európai idegenforgalmi gócpontból Budapestben hatheti kurzuson oktatják ki Magyarországot látó utasokról.
5. Bizalmas rendeleteikben összes alkalmazottaikat utasítják a magyarországi utirány, propagálására.
6. A Wagons Lits—Cook díjmentesen felajánlott hirdetési felületek más hirdető felek által megfizetett tarifaértéke körülbelül 200.000 pengő.

A B. C. I. TRAVELLERS' CHECK-EK
A Banca Commerciale Italiana lírára, francia frankra, fontra és dollárra szóló utazó-csekkjei mindazokat az előnyöket biztosítják, amelyekkel a készpénz bírt, de mentesek a készpénz minden hátrányától.
Aki külföldre utazik, B. C. I. utazó-csekkkel lassa el magát! Beszerezhetők minden költségtől és jutaléktól mentesen a Magyar-Olasz Bank központjában (Budapest, V., Nádor-u. 16) és összes fiókjainál

Ifjabb Alsó-Nagy Áron

Irta: Dékány András

Nagy bérkaszárnnyában lakom, a harmadik emeleten. Közel ötven lakás van ebben a házban, kicsinyek és nagyok, akik pedig itt élnek, ezekben a lakásokban, azok is ilyenek, kicsinyek és nagyok. Egyébként ez a ház olyan, mint a legtöbb fővárosi bérkaszárnnya... tehát újságot nem mondhatok, semmi eredetiséget ennek a háznak az életéből. Reggelenként a porolás zaja ébreszt föl s így nincsen szükségem vekkerre, — mert hát meglehetősen lusta ember vagyok, félnyolckor kelek, akkor pedig már vigan csattognak a folyosókon a prakkerek és akár örülök az ébredésnek, akár nem (többnyire nem), de ott kell hagynom az ágyat. Felkelek és az ablakhoz ülök, elnézelődöm a mindennapos látnivalón, megállapítom többek között, hogy a szomszédok szönyege rohamosan kopik, pedig tavaly vették és már is a végét járja. Onnan tudom, hogy tavaly vették, mert amikor kihozták az első porolásra, a számozott otthonok gazdaszonyai összegyűltek azon az emeleten, nézegették, forgatták a szönyeget és vagy két órán át tárgyaltak a boldog tulajdonossal, nyilván a szönyegek tartósságáról és ennek a szönyegnek a minőségéről folyt, áradt a szóbeszéd.

Lám, most már fokozatosan halványodnak a színek, a szélei is rojtosodnak, Nemsokára a konyhába kerül, vagy

a szemetesládába és én egy látnivalóval szegényebb leszek...

Szóval: nem éppen változatos egy ilyen ház és ha festő lennék, akkor egy nagy kompozíciót készítenék. — négy méter széles, négy méter magas vásznat vennék hozzá — s lefestenék egy ilyen udvart, emeletekkel, prakkeroló gazdaszonyokkal, miegyébbel és más szín nem lenne rajta, mint a szürke, az a bizonyos borongó, szomorú szín. Azt hiszem, nagyon stílusos lenne ez a kép és ami a legfőbb, kifejező! Sajnálom is, hogy nem vagyok piktor.

Na, de nem arról akarok most én beszélni, hanem a mai délelőtről, jobbanmondva egy találkozásról.

A görögök művészetéről olvastam egy értekezést, meglehetősen unalmas dolgot és Lysipposznál tartottam éppen, amikor észrevettem, hogy valaki jár a második emeleten, ajtótól ajtóig. Ahogy kivettem, innen a magasból, ködmönös emberke volt az illető, olyan messzi tájról jött valaki, amilyenek mi is vagyunk, tátraiak és hargitaiak. Ködmönös emberke, zsiros kalap a fejébubján, vásott csizma a lábán, szegényes valaki, egyszerű emberke erről a földről. Hallottam, ahogy koppant a patkó, amikor egyik ajtótól a másikig ment. Mindenütt becsengetett, vagy bekopogott és ha ajtót nyitottak rá, meglendül a zsiros kalap, mint Háromkirályok táján, amikor ilyenkoru legénykék faluról-falura járnak, tisztességtudóan köszöntve az ajtónyitót. Egyik kezében valamit tartogatott, fehér papirost, kisebb kötegre valót, vagy ilyesfélét. Néhol be-

egédtek, leginkább cselédek, a legtöbb helyen szóba se álltak velem. Azonban mindez nem csüggesztette el, nyugodtan haladt tovább, mint haladt az apja, vagy a nagyapja, a könnyű talajban gördülő eke után. Majd hogy végigjárta a folyosót, feljött a mi emeletünkre is, folytatva a csengetést, kopogtatást.

Bevallom, ott vártam már az ajtónál, nagy-nagy várakozással.

Majd megszólalt a csengő, kicsit bártortalanul, elfojtva, halkán...

— Kezit csókolom, — mondta, amikor kinyitottam az ajtót.

Igy: kezit csókolom, régi falusi szokás szerint, mint a plébános ur tanította, melegen. Zsiros kalapja a magasba lendült és felém tartotta paksamétáját:

— Tessék venni levelezőlapot, borítékot... Selymes a belsőjük, kék és piros... Szépek, tessék belőlük venni...

Elnéztem, szomoruan: Istenem, ez a legényke alig tizennégy esztendő, vagy még annyi se és ha a falujában marad, akkor pásztor lenne bizonyára, esetleg kisdobos a biró mellett, de nem árulna, semmiesetre se árulna levelezőlapot és borítékot, melynek a belseje oly megtevesztően szép, az ő szemének, piros és kék.

Állt ott előttem, idegen lény, ember ebben a városban, ebben a sok téglából összerakott házban. Csizmája kopott volt, töredezett, megtépett bőrdarab az időtől, ruhája is rongyos, mintha csak a fenyők ágai között mászkált volna napestig, kakukfészek után.

— És mondd, — kérdeztem tőle — honnan jöttél te ide, kis barátom?

A kalap megint a magasba emelkedett, eltávolodott ollót rég nem látott üstökéstől, úgy felelt a kérdésemre:

— Erdélyországból kerültem ide, kérem. Egy esztendeig jöttem apámmal, Alsó-Nagy Áronnal. Hunyadból jöttünk apámmal ide, hogy megéljünk, mert ketten vagyunk egyedül és arra Hunyadban alig akad kenyér, nekünk fanyagóknak, hát ezért jöttünk a hazaföldre, kérem.

Beszédközben mutogatta a levelezőlapokat, rajta csókolózó galambok, miratúságak között lépkedő párok, furcsák és merevek, ligeti hangulat a szemükben, vasárnapi mosoly és pántlikás ruhák. Ilyenek voltak ezek a levelezőlapok, ifjabb Alsó-Nagy Áron izlése szerint összeválogatva. Igazságszerint vásárolnom kellett volna tőle pár darabot ezekből a lapokból, vagy borítékot, kéket, esetleg, ha jobban megfelel — pirosat...

Igazságszerint így kellett volna tennem. Azonban nem így tettem és ezért némileg Áron neheztelt is.

Ugyanis pár pénzmagot csuszattam a kezébe, kijelentvén, hogy nincsen nekem senkim, akinek mirtusos levelezőlapot, vagy gerlést küldhetnék, pláne nem tudnám, mit tegyek a borítékokkal?

— Talán későbbre megfelel majd, — véleményezte Áron. — Sose lehet tudni, mi éri az embert ezen a világon... De ha nem kell a tekéntetes urnak, megköszönöm szépen ajándékunk, a pénz-

A pályaudvarok gyümölcésárúsítási monopóliuma

Rassay Károly: Aki ezeket a kikötéseket figyelemmel kíséri, annak az az érzése, hogy itt nem a MÁV forgalmának a növekedése és az idegenforgalom emelése a szempont, hanem egyedül az IBUSZ privilégiumának és jövedelmének a védelme. Ha megnézzük a Pénzügyi Compass-t, azt látjuk, hogy az IBUSZ részvénytársaság, azonban mindenki tudja, hogy lényegében mégis állami közüzem. Az állami számvéviszék zárószámadásából kitűnik, hogy a kormány hasznos beruházás címén megvette az IBUSZ Rt. nyolcvan százalékos részvénytöbbségét, tehát ettől az időtől kezdve az IBUSZ csak kifelé magántársaság, lényegileg állami üzem. Ez a körülmény kifejezésre jut az intézet vezetőségében is. Az elnöke Kelety Dénes, aki a MÁV elnöke volt, alelnöke Tasnády-Szűts András, a MÁV volt helyettes elnöke. Ettől az időtől kezdve az IBUSZ mindjobban kiterjesztette üzletkörét, vállalatokat olvasztott be. Kizárólagossági joggal árusít a vasutak területén *hirlapot, könyvet, dohányt*, különböző cikkeket, övé a hirdetés a MÁV vonalain és a Filmszállítási Rt. filmszállítási üzemé is az övé. Az IBUSZ alapítása a *telefonautomata*, amely a székesfehérvárosban állított fel utcai telefonokat, az *államvasuti rádió*, üzletkörébe tartozik mindennemű rádiófelszerelések vétele és eladása és így tovább. Megengedhető-e, hogy állami pénzzel az IBUSZ a *magángazdaságot így kizárja az üzletágakból?* Az IBUSZ azonban még ott is burkolt monopolisztikus helyzetet tudott teremteni, ahol az állam érdekeit is károsítja. Ilyen, hogy az IBUSZ kizárólagos joggal árusít a MÁV vonalain *friss- és déligyümölcsöt*. Ezt a jogot 1921-ben a KANSz kapta meg, de másfél évi működés után azt eladta a MÁV elnökének jóváhagyásával. Meg kell jegyezni, hogy Kelety Dénes MÁV-elnök ugyanakkor a KANSz elnöke is volt és a jogot Schwarcz Izidor *debreceni konzervgyáros cégnek adták el. (De-rültség az egész Házban.)*

Berky Gyula: Egy ur, egy zsidó!

Rassay Károly: Schwarcz Izidor megalapította a Vasuti Gyümölcésárúsító Részvénytársaságot és a MÁV hozzájárulásával átvette a KANSz tízéves szerződését. A MÁV igazgatósága azonban utólag *felmondta a szerződést* háromhónapi tartamra és hiába léptek fel befolyásos közvetítők, a

A kereskedelmi miniszter válasza

Bud János kereskedelmi miniszter válaszolt az interpellációra. Ismertette az IBUSZ alakulását. Külföldi államokban majdnem kivétel nélkül mindenütt vannak hasonló, az állam vagy az államvasutak által monopóliummal támogatott vállalkozások. Ennek magyarázata az, hogy az idegenforgalmat nem lehet bürokratikus módon kezelni. Nem lehet kifogása senkinek, hogy nekünk is van ilyen vállalatunk, amelyről el kell ismerni, hogy idegenforgalmunk érdekében *megfelelően tevékenykedik*. Nem lehet mindig lebecsülni saját intézményeinket, noha kötelesség felismerni a hibákat. A vasuti jegyek árusítása külföldön is monopolisztikusan van kiadva egyes vállalatoknak. Kijelenti azonban, hogy *helytelen az IBUSZ körül minden*

zel együtt. Merthát szomorú nekünk a sorsunk, apámé, Alsó-Nagy Ároné és véle az enyém. Nem akad neki munka, sehol, semerre, ebben a megyének beillő városban.

Megint széjjelreterítette a lapokat és előhúzgálta a borítékokat, hogy látszódjon a bélés, a piros és a kék.

— Ezekkel kereskedem és pár fillér akad is így össze napjában. Mehetne pedig jobban is, mert szépek ezek a lapok, de a multkor mondta egy harmonikás, hogy mostanában megfogyatkozott az emberek lelke...

— És ebben bizony igazat adtam ifjabb Alsó-Nagy Áronnak, aki meglendítette kalapját és elköszönt tisztességtudóan, ahogy a plébános ur tanította talán, melegen:

— Kezit csókolom.

Tovább baktatott a patkós csizma, benne Áron, Hunyad megyéből. Messziről jött, egy esztendőn át idáig és messzire megy, ughiszem.

*

Ha valahol bekopog, kérem, fogadják őt szeretettel. Meglehet ismerni könnyen, bár rongyos a ruhája és ez manapság nem meglepő, de levelezőlapokat árul, gerlék rajta és mirtusos párok, a neve pedig: ifjabb Alsó-Nagy Áron.

*

Nem éppen változatos egy ilyen ház, a négy fal közötti élet, de néha végigmegy valaki a folyosón, bekopog az ajlón, némi segítségért és akkor szemben áll velünk az egész élet, a mai magyar élet...

MÁV a szerződést nem volt hajlandó meghosszabbítani. Kezei között van egy nyugta, amely bizonyítja, hogy *jártak el ebben az ügyben*. A nyugta tízmillió koronáról szól, amely előlege annak a negyvenmilliónak, amelyet Schwarcz Ignác akkor köteles fizetni, ha a MÁV-val fennálló szerződését meghosszabbítja.

Friedrich István: Letartóztatni!

Rassay Károly: Hogy aztán a meghosszabbítás a Gyümölcésárúsító Rt.-nek még milyen további áldozataiba került, azt további két nyugta illusztrálja. Az érdekes aláírás Kelety Dénes, a MÁV nyugalmazott elnöke egy közeli hozzátartozójának nevével viseli, de bizonyára a Kelety Dénes tudta nélkül. (Nagy zaj az egész Házban. Rassay most fölállt és a nyugtát fényképmásolatát átadta Bud János kereskedelmi miniszternek.)

Vámmentesség és tarifakedvezmény

Rassay Károly: Időközben az IBUSZ, mint igénylő jelentkezett a gyümölcésárúsítási jog elnyerésére. A Gyümölcésárúsító Rt. is beadványt intézett a MÁV-hoz, de négy hét múlva az IBUSZ kapta meg a koncessziót, noha a Gyümölcésárúsító Rt. a bruttóbevétel tíz százalékát ígerte a MÁV-nak, az IBUSZ pedig csak két százalékot biztosított. De burkolt monopóliumot élvez az IBUSZ a filmszállításnál is, ahol a MÁV a filmnek, mint gyorsárúnak szállításáért ötven százalék visszatérítést ad, de csak akkor, ha azt az IBUSZ címére küldik. Ugyanakkor a főváros is vámmentességet biztosított az IBUSZ filmszállítása részére. Ez a szabályok szerint nem lett volna megadható, így azonban hat éven keresztül az IBUSZ mintegy száz-ezer pengőt keresett a főváros kárán. Kérdezi tehát a kereskedelmi minisztert, hajlandó-e az állami pénzből fentartott vállalat üzletmenetéről és az IBUSZ tisztviselői fizetéséről tájékoztatást adni? A pénzügyi bizottság tárgyalása óta már fizetésleszállítások történtek, de egyes vezetőtisztviselők az elmúlt években *százezer pengőt meghaladó jövedelmeket* kaptak az állami pénzből fentartott vállalatától. Kérdezi a minisztert, hajlandó-e szigorú vizsgálatot tartani az IBUSZ üzletmenete fölött?

olyan üzletágot, amely nincsenek szoros kapcsolatban az idegenforgalommal. Nem tud lelkesedni az IBUSZ csokoládégyáráért, sem olyan üzemeiért, amelyek a magángazdaságtól üzletágot vesznek el. Azt hitte, hogy a pályaudvari gyümölcésárúsítást meg tudja akadályozni, de nem sikerült. (Nagy zaj az egész Házban.) A miniszterelnökhöz jelentés érkezett erről a kérdéssel a múlt év nyarán, amelyet áttettek a pénzügyminiszterhez. Ez a jelentés sok tekintetben nagyon helyesen látta fel a helyzetet, azonban a jelentés készítője ellen bizonyos retorziós törekvések nyilvánultak meg. Ezeket ő meg fogja akadályozni. A takarékosági bizottság e jelentés alapján megvizsgálta a kérdést, amelynek minden részlete úgy meg van világítva, hogy az aktákba bárki is betekinthez.

A kormány szívesen látja, ha minél több idegenforgalmi iroda jön az országra

Bud János kereskedelmi miniszter: Ami a konkrétumot illeti, én mindig azt mondtam, hogy *szívesen látom, ha minél több idegenforgalmi iroda jön be az országra*. Én nem szabtam elfogadhatatlan feltételeket és jelenleg úgy állnak a tárgyalások, hogy *meg egyezés készül*. A kormány hozzájárult ahhoz, hogy a *Wagon Lits korlátlanul árusíthassa a MÁV jegyeit* az elfogadott feltételek mellett. A részvények nyolcvan százaléka az állam kezében van, husz százalékot pedig a *Mitteuropa* akar megvenni.

Rassay Károly: De ki most a 20 százalékos részvény?

Bud János kereskedelmi miniszter: *Reiner Béla uré és még néhány uré.*

Rassay Károly: Ilyen kisebbségi manőverhez adta oda magát a kereskedelmi kormány?

Bud János kereskedelmi miniszter: *Nem adta, nem is adhatta!*

Rassay Károly: *Miért akarja megvédeni őket a miniszter ur?*

Az IBUSZ-vezetők jövedelmét felére csökkentették

Bud János kereskedelmi miniszter: Én nem védelek. A tárgyalások során mindenkinek megadom a módot, hogy indítványát előterjessze. Ami a szerződéseket illeti, ezek *súlyosak voltak*. A szerződés jogi erejét el kellett ismerni, de szembeállított vele a *közmondást*. Sikerült oly helyzetet teremteni, amit a közvélemény megnyugvással fogadhat, amennyiben az érdekelt urak *önként lemondtak a fele jutalékról*. Eddig bizonyára a régi inflációs korszak mentalitásának hatása alatt a szerződés úgy volt érvényben, hogy a bruttójövedelemből az alelnök kapott *négy százalékot*, a vezérigazgató *nyolc*

százalékot. (Nagy zaj az egész házban.)

Östör József: *Mit sütsz, kis Szűts?*

Bud János kereskedelmi miniszter: A két vezérigazgató lemondott az autóhasználatról és megszűntetjük a huszerepengős rendelkezési alapot is, úgy, hogy a MÁV bevétele *száznegyvenezer pengővel fog növekedni*. Nehéz helyzetemet meg kell érteni azonban, mert jogerős szerződéssel állok szemben, amelyet én nem is ismertem előre.

Berky Gyula: *Ki kötötte a szerződést?* Friedrich István: *Felelősségre kell vonni a tetteseket!*

Bud János kereskedelmi miniszter: Az én álláspontom az, hogy az állam vállalataiban nem az jelenti az üzleti szellemet, ha a *tisztviselők jövedelmét fokozzák*, hanem a *célt kell nézni*.

Jánossy Gábor: *Az egész vonalon meg kell ezt valósítani.*

Bud János kereskedelmi miniszter: Én nem jutalékemelését akarok, hanem idegenforgalmat. Ezt a célt minden erőmmel próbálok megvalósítani. Kérem válaszom tudomásulvételét.

Cseh játékok a Ház asztalán

Rassay Károly viszonzválaszában azt mondta, hogy a miniszter *vajmi keveset mondott*. Az IBUSZ-részvényesek husz százalékának birtokosa, egy *titokzatos kisebbség*, olyan hatalommal rendelkezik, hogy elhuzatja a tárgyalásokat a kereskedelmi miniszterrel, hogy a részvényeit jóáron rásózza a Mitropavállalatra, vagy más külföldi cégre. Ez *zsarolás*. Az előbb már ajándékozott egy nyugtát a miniszternek, most *újabb ajándékot* fog adni. (Ezzel irattáskájából *porcellántárgyakat és játékarukat*, kis Bonzot szedett ki és azokat nagy derűtlenség közben a miniszter asztalára tette.) Ezek a tárgyak — *mondotta* —, amelyeket az IBUSZ ad a Budapestre jövő idegeneknek és amelyekre „*Budapesti emlék*” van ráírva, vagy *Csehországban*, vagy *Németországban készültek*. (Nagy zaj az egész Házban.)

— *Botrány! Gyalázat!* — kiáltják az egyes párt soraiból. Östör József és Jánossy Gábor *felháborodásukban a padot verik*.

— *Megáll az ember esze!* — mondja Jánossy Gábor.

Berky Gyula: *Kelety Dénest sürgősen el kell küldeni pajtásaival együtt.*

Nem lesz privilégium

Rassay Károly: Nekem nincs semmi kifogásom az ellen, hogy az IBUSZ működik, csak azt kívánom, hogy *privilegizált helyzetét szüntessék meg!*

Bud János kereskedelmi miniszter: *Ezt akarom én is!*

Rassay Károly: Az előbb azt kérdezték egyes képviselő urak, hogy mit jövedelmez az IBUSZ? Elmondom azt is. 1927-ben a tisztviselői fizetés 1,358.307 pengő volt, az

Bethlen István az olasz lapok szerint gazdasági kérdésekről tárgyal Rómában

Triesztből jelentik: Bethlen István miniszterelnök csütörtökön délelőtt Postumiából jövet ideérkezett. A miniszterelnök az olasz kormány által rendelkezésre bocsátott szalonkocsiban utazik. Kiséretében van Apor Gábor báró, a külügyminisztérium politikai osztályának vezetője és Csáky István gróf, a külügyminisztérium sajtóosztályának főnöke. A trieszti pályaudvaron Bethlen István gróf fogadására megjelent *Reviczky István dr. trieszti konzul*. A miniszterelnök rövid trieszti tartózkodása alatt sétát tett a városban, azután 10 óra 45 perckor folytatta útját Velence felé. A miniszterelnök este 10 óráig maradt Velencében, sétákat tett s azután tovább utazott Rómába.

Rómából jelentik: Az esti lapok méltatják Bethlen István gróf római utjának jelentőségét. A lapok szerint a magyar miniszterelnök a *két államot közösen érdeklő gazdasági problémák megvitatására jön Rómába*. Hangsúlyozzák a lapok, hogy Bethlen István gróf utjának *semmilyen más célja nincsen*. Minden egyéb következtetés kitalálás alapul és nem fedi a valóságot.

A pápa és az olasz király fogadja Bethlent

A *Giornale d'Italia* hangsúlyozza, hogy Bethlen Mussolininál teendő látogatásának bejelentése néhány külföldi lapban *westerkelt kommentárokra adott alkalmat* és könnyen érthetőnek nyilvánítja, hogy ez a látogatás magára terelte az európai politikai körök figyelmét. Azt azonban nem lehet megérteni, — írja — *hogyan egyáltalán hogyan merülhetnek fel gyanus momentumok, tekintettel arra a viszonyra, amelyben Olasz-*

Az **5000** pengő **ODOL** pályázat határidejét **május 15-ig** meghosszabbítottuk. A pályázat feltételei minden drogériában, illatszertárban és gyógyszerárban díjtalanul kaphatók. 312 pályamunka részesül díjazásban. 1-ső díj 1000 pengő

üzleti költség 1.019.204 pengő, a nyereség mindössze 165.000 pengő. (Nagy zaj az egész Házban.)

Berky Gyula: *Az ilyesmi lázít!* Rassay Károly: 1928-ban az üzleti költség 915.000 pengő volt, a tisztviselői fizetése pedig felszoktak 1,507.500 pengőre. Arra szólítja fel a minisztert, minősítse választát ideiglenesnek és vizsgálja meg a homályos pontokat.

A leszállított fizetések

Bud János kereskedelmi miniszter ismét föl szólalt. Nincs oka föltételezni, hogy az IBUSZ-szerződések kötésénél bárki is rosszhiszeműleg járt volna el. A MÁV-ot, ezt a nagyszerű intézményt, nem engedi bántani. Berky Gyula: *Nem a MÁV-ról van szó.* Friedrich István: *Arról van szó, hogy a MÁV elnökei átültek nyugdíjjal az IBUSZ elnökségébe.*

Bud János kereskedelmi miniszter: *Miért akarnak most engem ezért felelőssé tenni?* Friedrich István: *A miniszter urát nem bántjuk.*

Bud János kereskedelmi miniszter: *Sürgötték a fizetések felsorolását. A jutalékleszállítás előtt az alelnökök 99.000 pengőt, a vezérigazgató 130.000 pengőt kapott. Ezt nem volt hajlandó meghagyni, azért történt a leszállítás. (Nagy zaj az egész Házban.)* Friedrich István: *Megtörtént!*

Bud János kereskedelmi miniszter: Az IBUSZ teljesítse kötelességét, ha nem tudja, más utat fogunk keresni. Végül magáévá téve Rassay indítványát, kijelentette, hogy *válasza csak ideiglenes volt*. A Ház az ideiglenes válasz tudomásulvétele tárgyában ilyenformán nem határozott. Az ülés *félnégy órakor* ért véget.

ország, Magyarországgal van Az újabb római találkozás a lap értesülései szerint gazdasági természetű kérdésekkel is kapcsolatos. Kétnapos római tartózkodása miatt Bethlen grófot a király kihallgatáson fogadja. Részt vesz továbbá a miniszterelnök egy hivatalos banketten, egy villásreggelin, amelyen résztvesznek a diplomaták s egy diszebeden a magyar követségen. Bethlen gróf a Vatikánba is elmegy, hogy a pápánál hódoló látogatást tegyen.

Ezer munkanélküli kubikos tüntetése Békésgyulán

Békésgyuláról jelentik: Csütörtökön délben mintegy ezer munkanélküli földmunkás és kubikos jelent meg a gyulai városháza előtt, munkát és kenyeret követelve. A munkások küldöttsége felkereste Heilinger Károly főjegyzőt és kérte, hogy *vagy adjanak munkát, vagy könnyítsék meg részükre a kivándorlást*. A főjegyző igyekezett megnyugtani a küldöttséget és elmondta, hogy minden lehető segítséget, hogy a kormány a különböző sürgős közmunkák elvégzését mielőbb elrendelje, ez azonban hamarosan nem történhet meg, mert erre a kormánynak sincs fedezete. A tüntetés három óra után ért véget anélkül, hogy a rendőrség vagy csendőrség beavatkozására szükség lett volna.

Kávéházban, vendég-
lőben vasuton kérje a
MAGYARSÁGOT